

WORLD ENERGY OUTLOOK 2012

ÁTTEKINTŐ ÖSSZEFOGLALÁS

FAZEKAS ANDRÁS ISTVÁN PhD

MVM Magyar Villamos Művek Zrt.

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem

Energetikai Gépek és Rendszerek Tanszék

afazekas@mvm.hu

www.fazekas-andras-istvan.hu

AZ ÁBRÁK FORRÁSAI

- International Energy Agency: WORLD ENERGY OUTLOOK 2012 (OECD/IEA 2012)
- 57-66. ábrák: Dr. Fazekas András István: *Az EU szerepe és súlya a klímaváltozás elleni globális küzdelemben.* Magyar Energetika. XVII. évf., 6. szám, p.38-42.
- Dr. Fazekas András István: *Az üvegházhatású gázok kibocsátásának alakulása az Európai Unióban.* Magyar Energetika. XVIII. évf., 1. szám, p.2-6.

AZ ÖSSZEFOGLALÓ ISMERTETÉS CÉLJA

- **Jelen összefoglaló a Nemzetközi Energia Ügynökség (IEA), „WORLD ENERGY OUTLOOK 2012” (November 2012) kiadványában foglalt legfontosabb megállapítások tömör összegzését adja.**

TÁRGYALT FŐBB TÉMAKÖRÖK

WEO 2012

TÁRGYALT FŐBB TÉMAKÖRÖK I.

- **IEA és a World Energy Outlook 2012**
- **Fontosabb globális trendek**
- **Alapvető fejlődési forgatókönyvek értelmezése**
- **Kiinduló alapfeltételezések: népesség, GDP és alapvető energiahordozók árának alakulása**
- **Energiaigények alakulása**
- **Szén-dioxid kibocsátás alakulása**

TÁRGYALT FŐBB TÉMAKÖRÖK II.

- **Villamosenergia-szektor fejlődése**
- **Kiegészítő megjegyzés:**
  - **CO₂ dilemmák / EU globális klímavédelmi stratégia**

NEMZETKÖZI ENERGIAÜGYNÖKSÉG WEO 2012

NEMZETKÖZI ENERGIAÜGYNÖKSÉG I.

A Nemzetközi Energia Ügynökséget (International Energy Agency (továbbiakban: IEA)) az 1973/74-es olajválság idején alapították, alapvetően azzal a céllal, hogy a szervezet tagállamait segítse az energiaellátással kapcsolatos feladatok megoldásában.

NEMZETKÖZI ENERGIAÜGYNÖKSÉG II.

A független szervezet egyik fő feladata, hogy megbízható adatokra és szakszerű elemzésekre támaszkodva készítsen rendszeresen olyan átfogó jelentéseket, amelyek hozzásegítik a világ országait ahhoz, hogy tárgyilagos és átfogó képet kapjanak a világban zajló – az energiaellátást alapvetően befolyásoló – folyamatokról.

LEGFONTOSABB TRENDEK A VILÁGBAN WEO 2012

LEGFONTOSABB TRENDEK A VILÁGBAN I.

- 1. USA: A nemkonvencionális földgáz- és olajkitermelés jelentősen növekszik az elkövetkező két évtizedben.**
- 2. A nemkonvencionális olaj- és földgázkitermelés jelentős növekedése megváltoztatja az egyes villamosenergia-termelési technológiák relatív versenyképességét az USÁ-ban.**
- 3. 2030-ra az USA lesz a legnagyobb olajkitermelő a világon, az USA olajkitermelése 2025 körül megelőzi Szaúd-Arábia olajtermelését.**

LEGFONTOSABB TRENDEK A VILÁGBAN II.

4. 2030-ra az USA nettó olajexportőr lesz, alapvetően megváltoztatva ezzel az olajkereskedelem jelenlegi szerkezetét.
5. Jelentősen megnövekszenek a gazdaságosan hasznosítható olaj- és földgázkészletek.
6. A nemkonvencionális olaj- és földgázkitermelés jelentős globális növekedése azt jelenti, hogy szó sincs a fosszilis energiahordozók korszakának végéről, ez a jóslat (belátható időn belül) lekerül a napirendről.

LEGFONTOSABB TRENDEK A VILÁGBAN III.

- 7. A megújuló energiaforrások hasznosításának jelentős növekedése ellenére a fosszilis energiahordozók lesznek a meghatározó, abszolút domináns energiaforrások a világban a tanulmányban vizsgált időszakban (a 2012-2035 időszakban).**

LEGFONTOSABB TRENDEK A VILÁGBAN IV.

8. A világ energiagazdálkodása egyelőre nem változik egy fenntarthatóbb fejlődés irányába.
(„Taking all new developments and policies into account, the world is still failing to put the global energy system onto a more sustainable path.”)
9. A világ halmozatlan primerenergia-igénye mintegy harmadával nő a 2035-ig terjedő időszakban. A növekedés 60 %-a Kína, India és a Közel-Kelet energiaigény-növekedéséből származik.

LEGFONTOSABB TRENDEK A VILÁGBAN V.

10. Az üvegházhatású gázok kibocsátása olyan mértékben növekszik, amely 3,6 °C-os globális átlaghőmérséklet-növekedést eredményező koncentrációnak felel meg.
11. A Kyotó Jegyzőkönyvben foglaltak alapjául szolgáló 2 °C-os globális átlaghőmérséklet növekedési határérték nem tartható, a jelenlegi trendek 3,6 °C-os globális átlaghőmérséklet-növekedést tesznek valószínűvé.

LEGFONTOSABB TRENDEK A VILÁGBAN VI.

12.Ez egyben azt is jelenti, hogy az Európai Unió energiapolitikája alapjául szolgáló 2°C-os globális átlaghőmérséklet-növekedési határérték nem tartható, ez a célkitűzés nem teljesíthető. Következésképpen az Európai Uniónak – előbb-utóbb – felül kell vizsgálnia ezen alapvető célkitűzését, megvizsgálva e célkitűzés realitását, a megvalósítására bevetett erőforrások és eredmények tükrében.

LEGFONTOSABB TRENDEK A VILÁGBAN VII.

13. A jelenlegi becslések szerint az olajigény tovább nő, és 2035-re 99,7 Mbarrel/d igényt valószínűsítenek. Kína, India és a Közel-Kelet olajigény növekedése gyakorlatilag kiegyenlíti az OECD országokban jelentkező olajigény-csökkenést. (Feltételezve, hogy a világ energiagazdálkodása a későbbiekben sem áll fenntarthatóbb pályára, a 2035-re becsült (2011-es becslés) olajigény még nagyobb, 107,1 Mbarrel/d lesz).

LEGFONTOSABB TRENDEK A VILÁGBAN VIII.

14. Mindebből következően az „olajkorszak vége” egyelőre nem belátható távlatba tolódik, cáfolva a korábbi, erre vonatkozó kijelentéseket, becsléseket.

15. Az olajfelhasználás igen jelentős további növekedése alapvetően a feltörekvő régiók (Kína, India, Közel-Kelet) közlekedési és szállítási célú olajfelhasználásnak növekedéséből ered.

LEGFONTOSABB TRENDEK A VILÁGBAN IX.

- 16. A 2011. évi 125 USD/barrel olajárral szemben 2035-re (folyó áron) 215 USD/barrel olajárat valószínűsítenek.**
- 17. A földgáz globális felhasználása minden vizsgált scenárió szerint nő az elkövetkező időszakban.**
- 18. Kína földgázfelhasználása a jelenlegi 130 milliárd m³/a értékről hozzávetőlegesen 510 m³/a értékűre nő 2035-re.**

LEGFONTOSABB TRENDEK A VILÁGBAN X.

- 19. Az USA-ban a földgáz lesz a legfontosabb energiahordozó.
- 20. Európában és Japánban nem számolnak jelentős volumenű változással e területen.
- 21. **Ellentétben a közfelfogással** az elmúlt évtizedben a szén energiahordozó felhasználása bővült abszolút értékben és arányaiban is a legnagyobb mértékben a világon, s ennek bővülési sebessége volt a legnagyobb.

LEGFONTOSABB TRENDEK A VILÁGBAN XI.

22. A világ összes villamosenergia-felhasználása hozzávetőlegesen kétszer olyan gyorsan növekszik, mint az összes energia-felhasználás.

23. Egyedül Kínában, csak a többlet villamosenergia-igény (!!!) meghaladja az USA és Japán jelenlegi együttes villamosenergia-termelését!!!

LEGFONTOSABB TRENDEK A VILÁGBAN XII.

- 24.A WEO 2012 reálértékben mintegy 15 %-os globális átlag villamosenergia-ár növekedéssel számol 2035-ig.**
- 25.A WEO 2012 az atomerőművi villamosenergia-termelés korábbiakban becsült értékéhez képesti kisebb bővülésével számol.**
- 26.A nukleáris energetika hosszabb távú fejlődése szempontjából meghatározó jelentőségű az, hogy a nagy energia-igény növekményű régiókban, valamint Oroszországban és Koreában miképpen alakul az atomenergetika jövője.**

LEGFONTOSABB TRENDEK A VILÁGBAN XIII.

- 27. A megújuló energiaforrások hasznosítása tovább növekszik. Mindenekelőtt a vízerőművi villamosenergia-termelés nő jelentősen.**
- 28. Beszámítva a vízerőművi villamosenergia-termelést is, 2035-re a világ összes villamosenergia-termelésének mintegy harmadát megújuló energiaforrásokból fedezik. Jelenleg ez az arány 23 százalék körüli.**

LEGFONTOSABB TRENDEK A VILÁGBAN XIV.

- 27. A világ energiatermelésének vízigénye kétszer olyan gyorsan nő, mint az energiaigény. Ebből következően a víz rövid időn belül stratégiai jelentőségű tényezővé válik a globális energiatermelésen belül.**
- 28. A WEO 2012 kiadvány nem említi azt az igen nagy horderejű tényt, hogy (2012 novemberében a dolgok jelenlegi állása szerint) nem lesz a Kyotó Jegyzőkönyvben foglaltaknak folytatása, azaz globális klímavédelmi megállapodás nem jön létre. Ez a tény igen nagy hatással bír az EU energiapolitikájára, és bizonyosan kikényszeríti annak – előbb-utóbb történő – felülvizsgálatát.**

ALAPVETŐ FEJLŐDÉSI FORGATÓKÖNYVEK (SZCENÁRIÓK)

WEO 2012

A FEJLŐDÉSI FORGATÓKÖNYVEK I.

A WEO 2011-ben foglalt megállapítások, előrejelzések három fő scenárió szerint kerültek megfogalmazásra. Ezek a következők: „*Current Policy Scenario*”, „*New Policy Scenario*” és a „*450 Policy Scenario*”.

A FEJLŐDÉSI FORGATÓKÖNYVEK II.

- A WEO 2012-ben foglalt megállapítások, előrejelzések három fő scenárió szerint kerültek megfogalmazásra.
- Ezek a következők: *„Current Policy Scenario”*, *„New Policy Scenario”* és a *„450 Policy Scenario”*.

A FEJLŐDÉSI FORGATÓKÖNYVEK ÉRTELMEZÉSE

I.

Maga a WEO 2012 hangsúlyosan kiemeli, hogy egyik scenárió sem tekinthető egyfajta prognózisnak abban az értelemben, hogy a világ, a főbb régiók és országok energiagazdaságának fejlődése ezen scenáriók szerint fog végbemenni.

A FEJLŐDÉSI FORGATÓKÖNYVEK ÉRTELMEZÉSE

II.

A „*Current Policy Scenario*” azonban abban az értelemben kivétel ez alól, amennyiben *ezen forgatókönyv azt feltételezi, hogy nem következnek be lényegi, a jelenlegi tendenciáktól lényegesen eltérő változások a világgazdaság, a világ energiagazdaságának a területén.*

KIINDULÓ ALAPFELTÉTELEZÉSEK

WEO 2012

A LEGFONTOSABB KIINDULÓ FELTÉTELEZÉSEK

- **Népesség alakulása**
- **GDP alakulása**
- **Alapvető energiahordozók rendelkezésre állása**
- **Alapvető energiahordozók ára**

NÉPESSÉG ALAKULÁSA [millió fő]

	2010	2035
• VILÁG:	6583	8556 (0)
• USA:	314	377 (0)
• EU:	502	518 (-)
• KÍNA:	1345	1387 (0)

GDP ALAKULÁSA [%/a]

	2010-2015	2010-2035
• VILÁG:	4,0	3,5 (+)
• USA:	2,5	2,4 (0)
• EU:	1,3	1,8 (-)
• KÍNA:	8,6	5,7 (-)

ALAPVETŐ ENERGIAHORDOZÓK ÁRA I. (CURRENT POLICY SCENARIO)

	2011	2035
• KŐOLAJ:	107,6	145 USD/barrel
• FÖLDGÁZ		
• EU:	9,6	13,7 USD/MBtu)
• USA:	4,1	8,0 USD/MBtu)
• JAPÁN:	14,8	16,0 USD/MBtu)

ALAPVETŐ ENERGIAHORDOZÓK ÁRA II. (CURRENT POLICY SCENARIO)

2011

2035

- **IMP.**

KŐSZÉN

123,4

125 USD/t

SZÉN-DIOXID KVÓTAÁR (USD/t_{CO2}) (NEW POLICY SCENARIO)

	2020	2035
• EU	30	45
• USA	20	120
• KÍNA	10	30
• JAPÁN	25	120

A VILÁG PRIMERENERGIA- FELHASZNÁLÁSÁNAK ALAKULÁSA

WEO 2012

A VILÁG PRIMERENERGIA-IGÉNYÉNEK ALAKULÁSA 2010 – 2035 [EJ]

	2010	2035
• CPS	509	747 (721)
• NPS	509	688 (670)
• 450	509	592

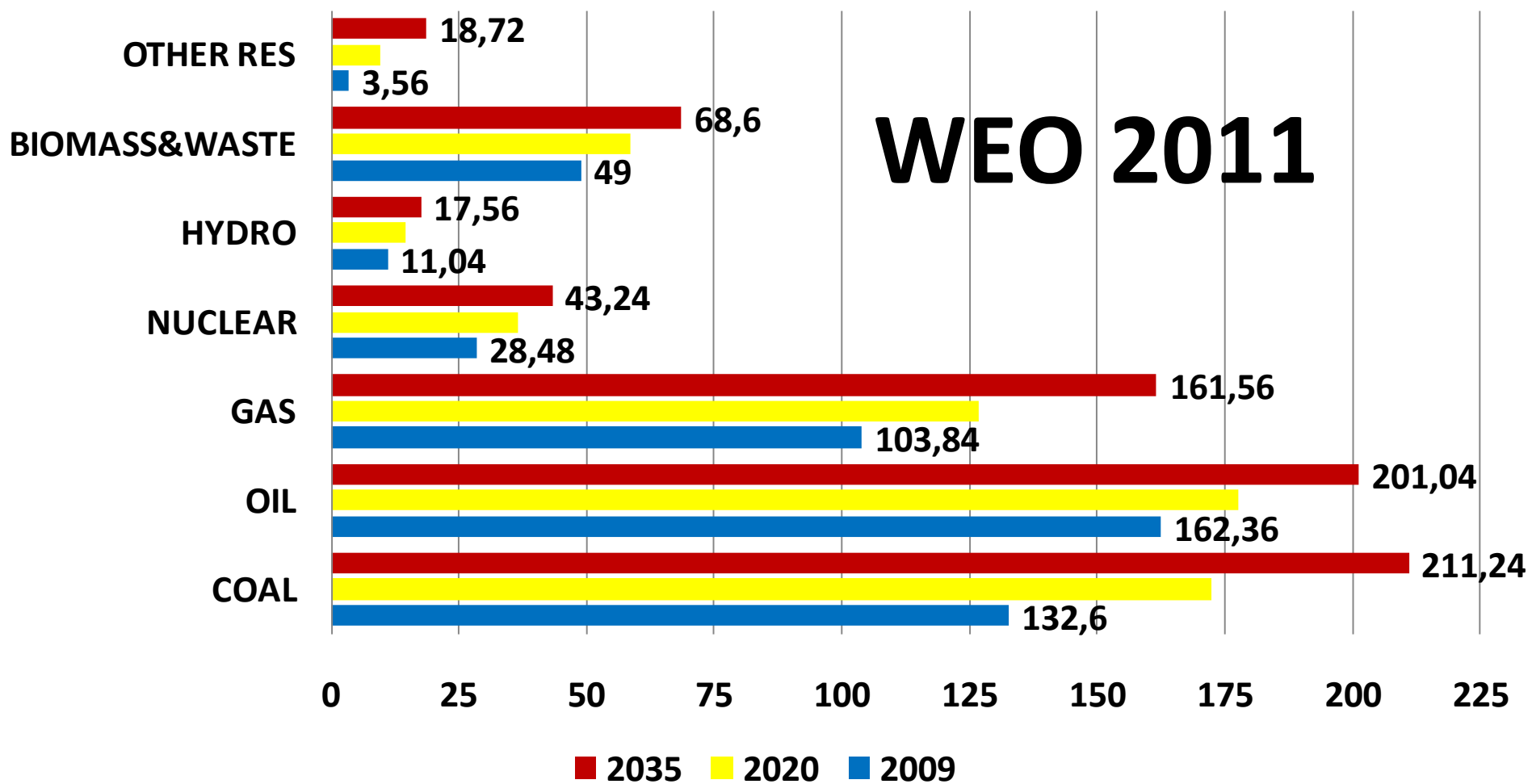
A FOSSZILIS ENERGIA-HORDOZÓK RÉSZARÁNYA

[%]

	2011	2035
• CPS	81	80
• NPS	81	79

A VILÁG PRIMERENERGIA-HORDOZÓ FELHASZNÁLÁSÁNAK ALAKULÁSA FŐBB PRIMERENERGIA-HORDOZÓK SZERINTI BONTÁSBAN / CURRENT POLICY SCENARIO [EJ/a]

A VILÁG PRIMERENERGIA-IGÉNYÉNEK ALAKULÁSA PRIMERENERGIA-HORDOZÓK SZERINTI BONTÁSBAN 2010 – 2035 [EJ/a] (CPS)

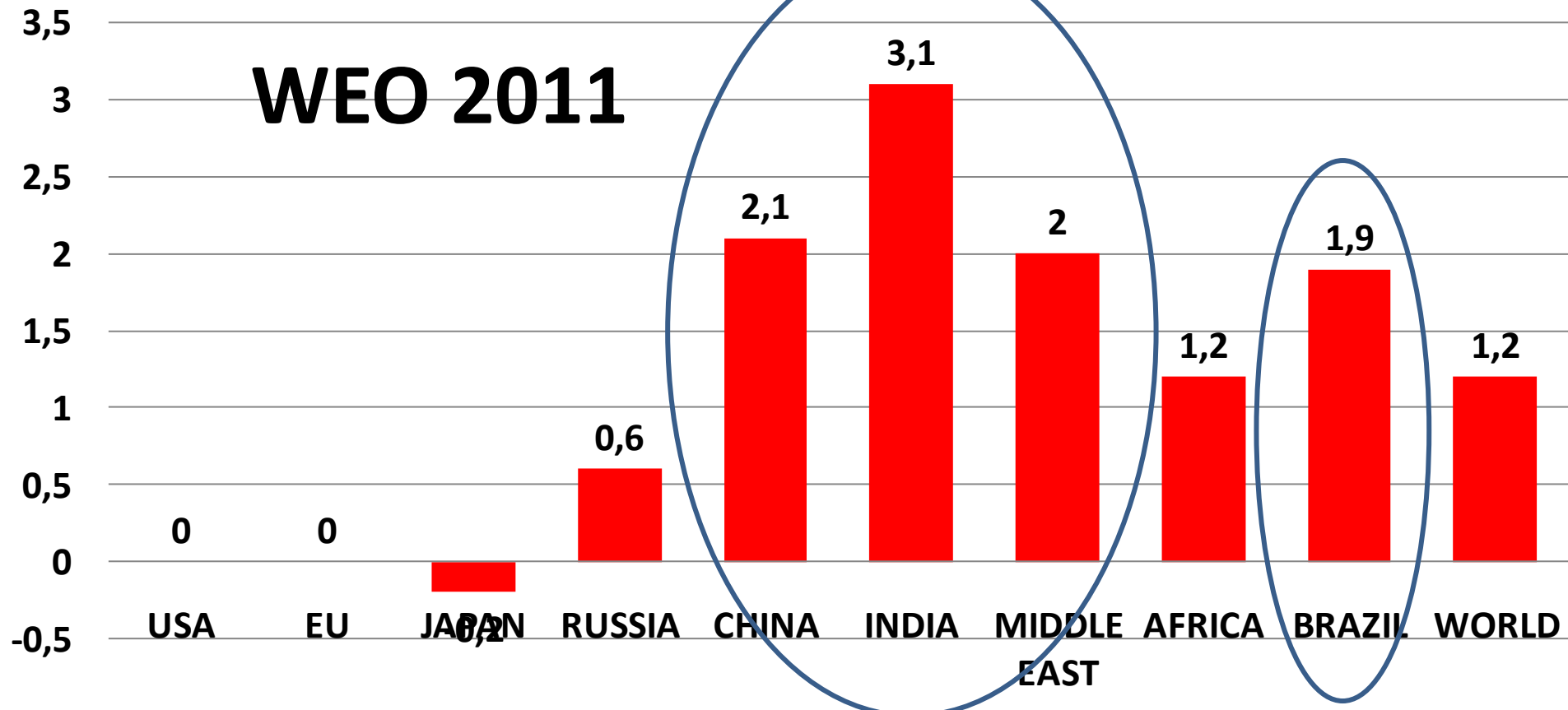
	2010	2035
• SZÉN	139	221 (211)
• OLAJ	165	202 (201)
• FÖLDGÁZ	110	175 (161)
• NUKLEÁRIS	29	41 (43)
• VÍZ	12	18 (18)
• RES (MODERN)	4	20 (19)

A PRIMERENERGIA-HORDOZÓ FELHASZNÁLÁS ÉVES ÁTLAGOS NÖVEKEDÉSI ÜTEME A FŐBB RÉGIÓKBAN (NEW POLICIES SCENARIO) [%/a]

2009 - 2035

WEO 2011

A FOSSZILIS ENERGIA-HORDOZÓK KÉSZLETEK (R/P) [a]

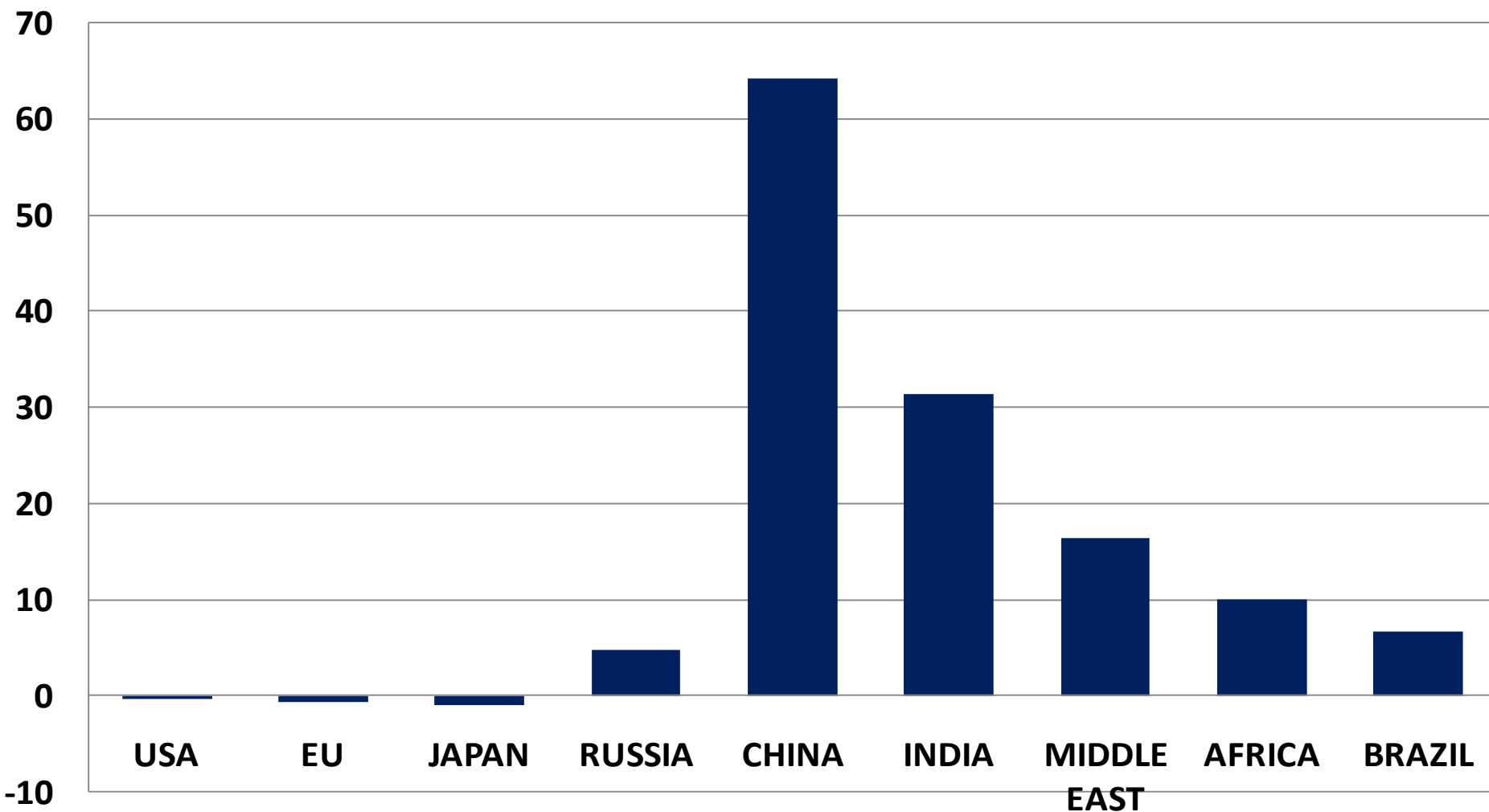
SZÉN	132 (2780)
-------------	-------------------

FÖLDGÁZ	71
----------------	-----------

OLAJ	55
-------------	-----------

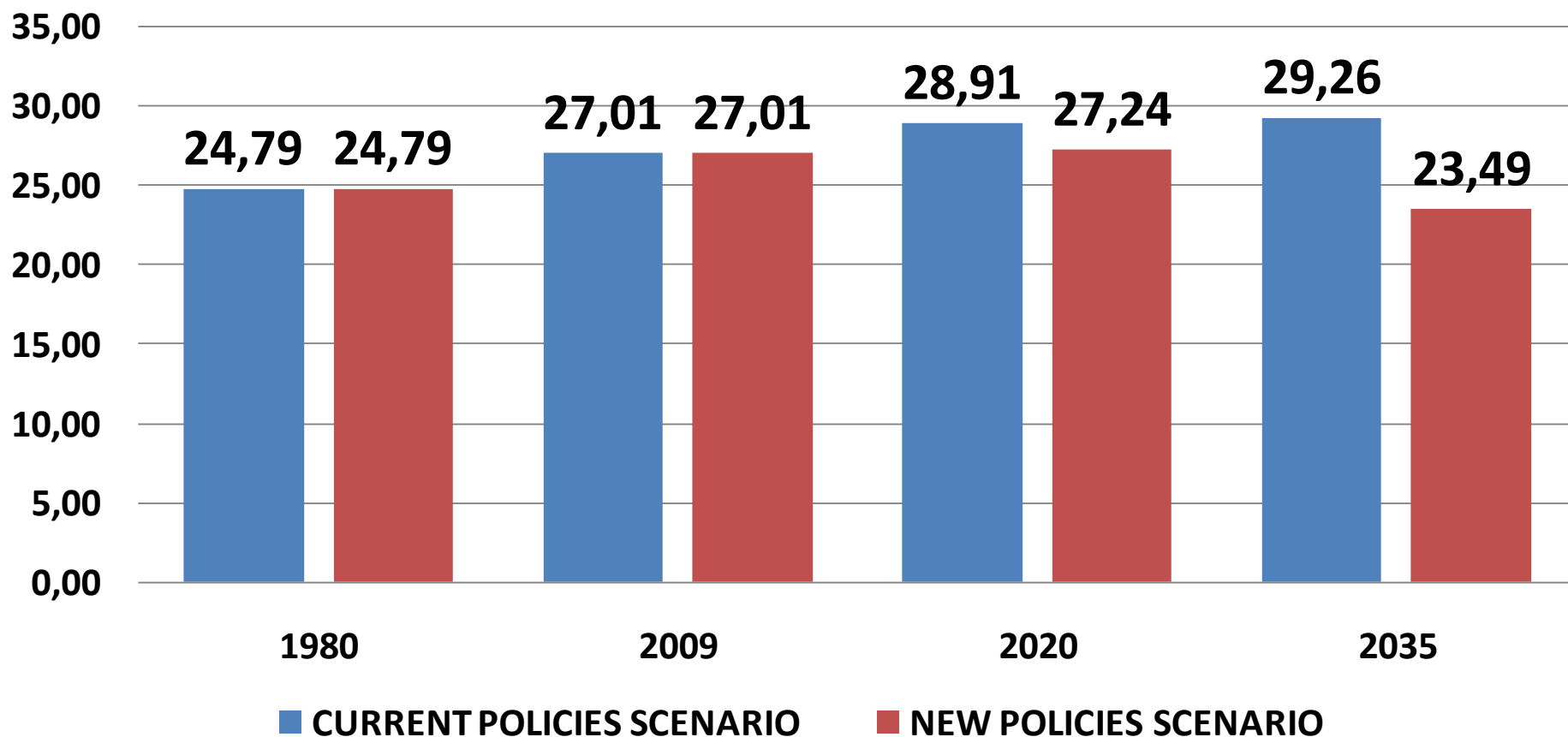

AZ ENERGIA-IGÉNY NÖVEKMÉNY RÉGIÓNKÉNTI ALAKULÁSA (2009 -2035) (NEW POLICIES SCENARIO) [EJ/a]

A SZÉN RÉSZESEDÉSE A VILÁG ÖSSZES PRIMERENERGIA-FELHASZNÁLÁSÁN BELÜL [%]

A VILÁG SZÉNFELHASZNÁLÁSÁNAK ALAKULÁSA [Mtce]

2010

2035

CPS   4963   7889 (+ 60 %)

NPS   4963   6026 (+ 21 %)

A MEGÚJULÓ ENERGIAFORRÁSOK HASZNOSÍTÁSÁNAK ALAKULÁSA WEO 2012

A MEGÚJULÓ ENERGIAFORRÁSOK ÖSSZES HALMOZATLAN PRIMERENERGIA-FELHASZNÁLÁSON BELÜLI ARÁNYA CPS (NPS) [%]

2010

2035

VILÁG

20

24 (30)

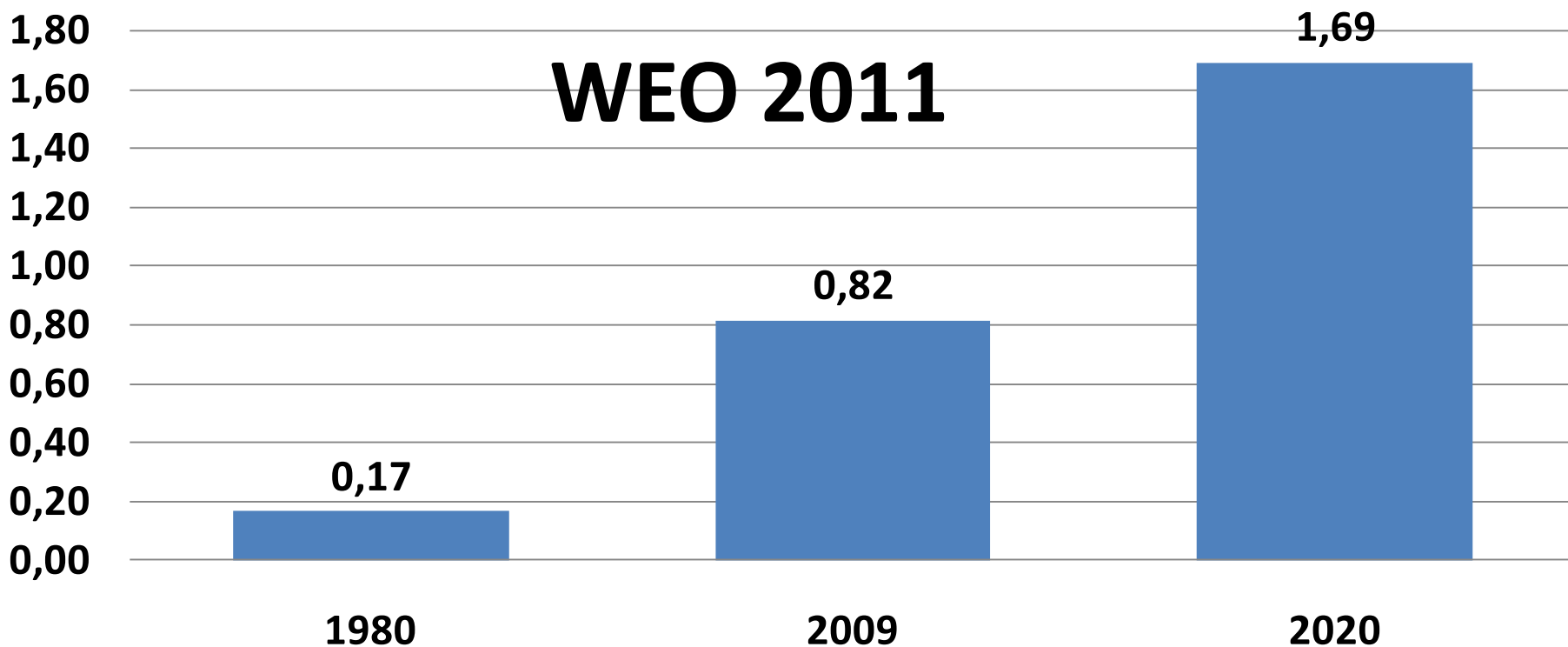

A MEGÚJULÓ ENERGIAFORRÁSOK VILLAMOSENERGIA-TERMELÉSEN BELÜLI ARÁNYA (NPS) [%]

	2010	2035
VILÁG	20	31

A MODERN MEGÚJULÓ ENERGIAFORRÁSOK (SZÉL, NAP, GEOTERMIKUS, ÁRAPÁLY) GLOBÁLIS RÉSZESEDÉSE A PRIMERENERGIA-IGÉNYEK KIELÉGÍTÉSÉBEN [%]

VILLAMOSENERGIA- TERMELÉS

WEO 2012

A VILÁG VILLAMOSENERGIA-TERMELÉSÉNEK ALAKULÁSA [TWh]

2010

2035

CPS

21 408

40 364 (+89 %)

NPS

21 408

36 637 (+71 %)

A VILÁG VILLAMOSENERGIA-TERMELÉSÉNEK ALAKULÁSA (CPS (NPS)) [TWh]

	2010	2035
FOSSZILIS	14 446	26 829 (20 929)
NUKLEÁRIS	2 756	3 908 (4 366)
VÍZENERGIA	3 431	5 350 (5 677)
MEGÚJULÓ	775	4 277 (5 665)

SZÉN-DIOXID KIBOCSÁTÁS

WEO 2012

A VILÁG SZÉN-DIOXID KIBOCSÁTÁSÁNAK ALAKULÁSA / CPS (NPS) [Mt]

1990   **20 980**

2010   **30 190**

2035   **40 367 (37 037)**

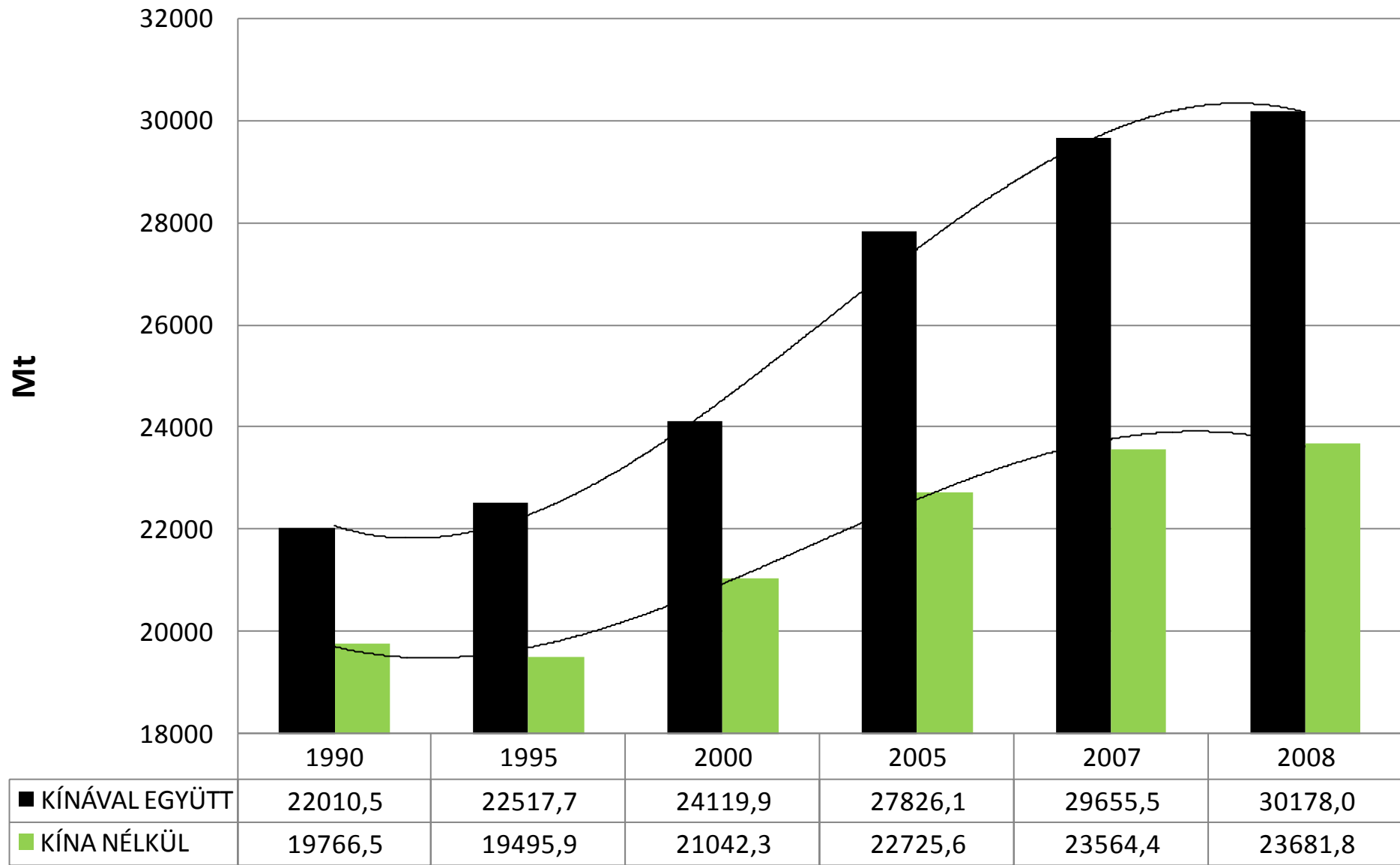

AZ EURÓPAI UNIÓ KLÍMAVÉDELMI POLITIKÁJA A CÉLOK A TÉNYEK TÜKRÉBEN

FAZEKAS ANDRÁS ISTVÁN PhD

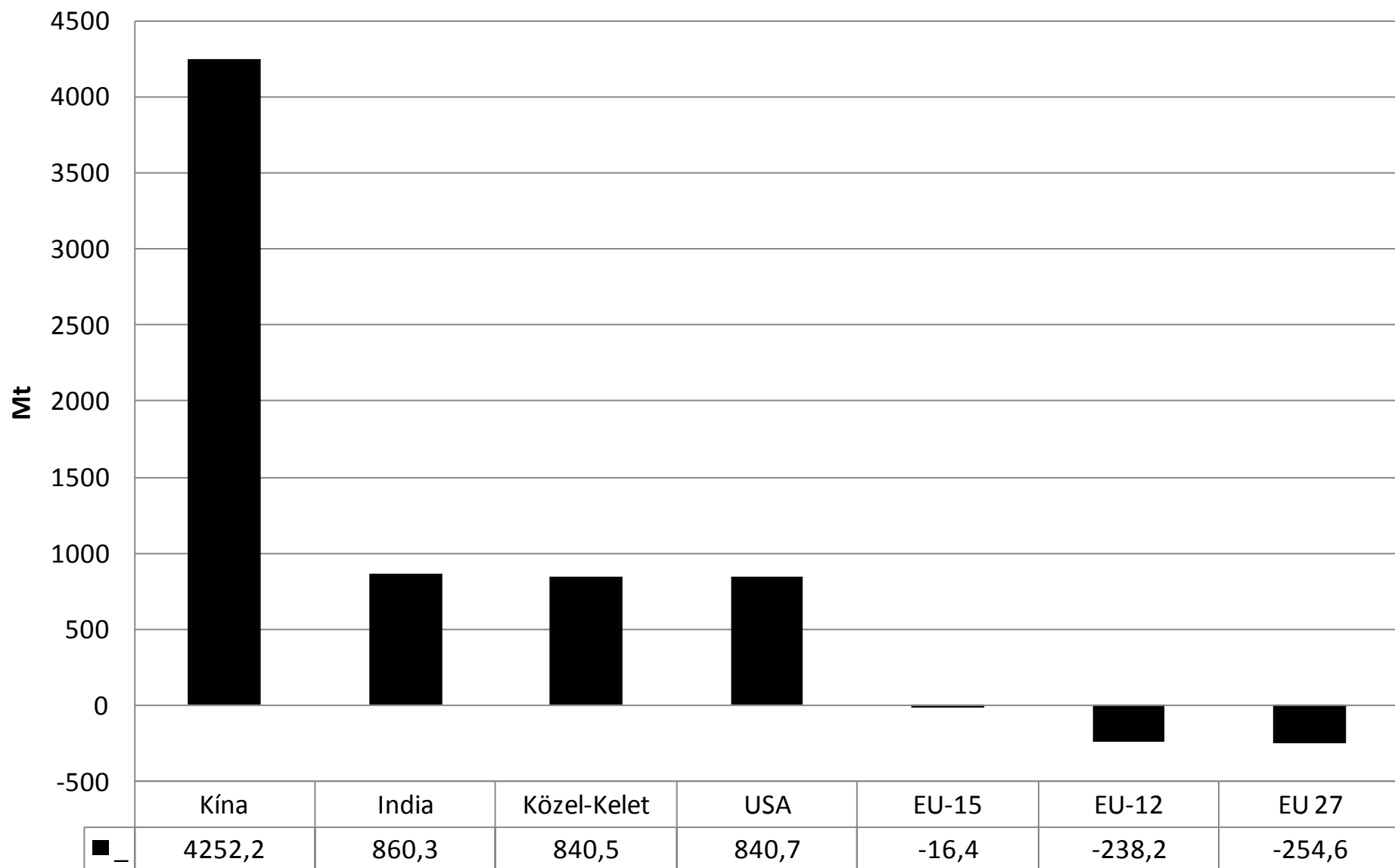

A GLOBÁLIS CO₂-KIBOCSÁTÁS ALAKULÁSA KÍNÁVAL EGYÜTT ÉS KÍNA NÉLKÜL

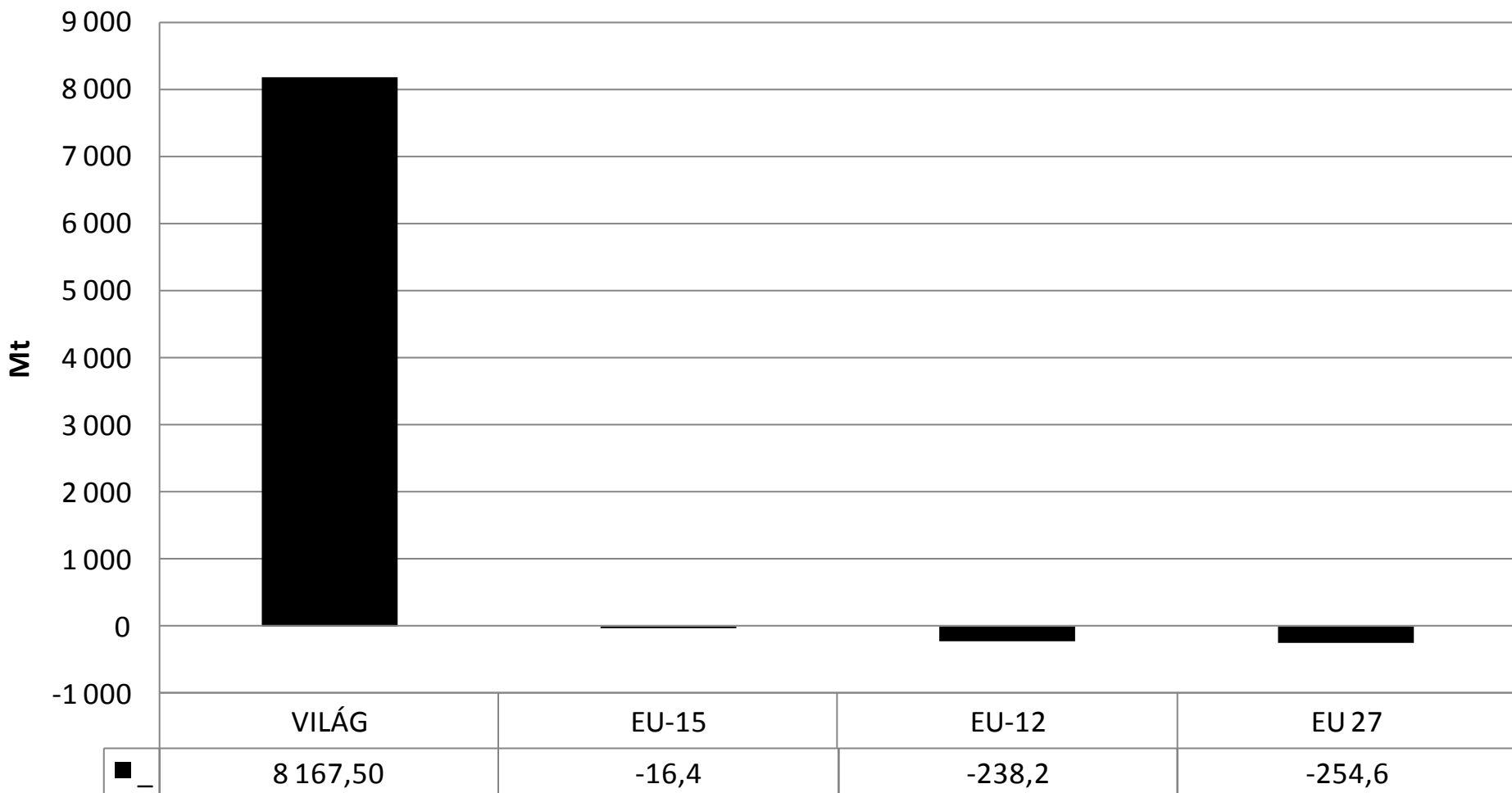

NÉHÁNY FŐ RÉGIÓ CO₂-KIBOCSÁTÁSÁNAK VÁLTOZÁSA 1990 - 2008 KÖZÖTT

AZ EU RÉGIÓ ÉS A VILÁG CO₂-KIBOCSÁTÁSÁNAK VÁLTOZÁSA 1990 ÉS 2008 KÖZÖTT

GLOBALIS KLÍMAVÉDELMI CÉLOK MEGVALÓSÍTÁSA I.

**A globális szén-dioxid
kibocsátás folyamatosan
növekszik, egyelőre semmiféle
jele nincs annak, hogy e
folyamat trendje változna.**

GLOBÁLIS KLÍMAVÉDELMI CÉLOK MEGVALÓSÍTÁSA II.

Az EU klímavédelmi politikája sarokkövének számító 2 °C-os globális átlaghőmérséklet növekedési határérték nem tartható. Ez a tény már megállapítást nyert (IEA, 2012).

A Kyotó Jegyzőkönyvben foglaltak alapjául szolgáló 2 °C-os globális átlaghőmérséklet-növekedési határértékkel szemben a jelenlegi trendek 3,6 °C-os globális átlaghőmérséklet-növekedést eredményező koncentrációnak felel meg.(IEA, 2012).

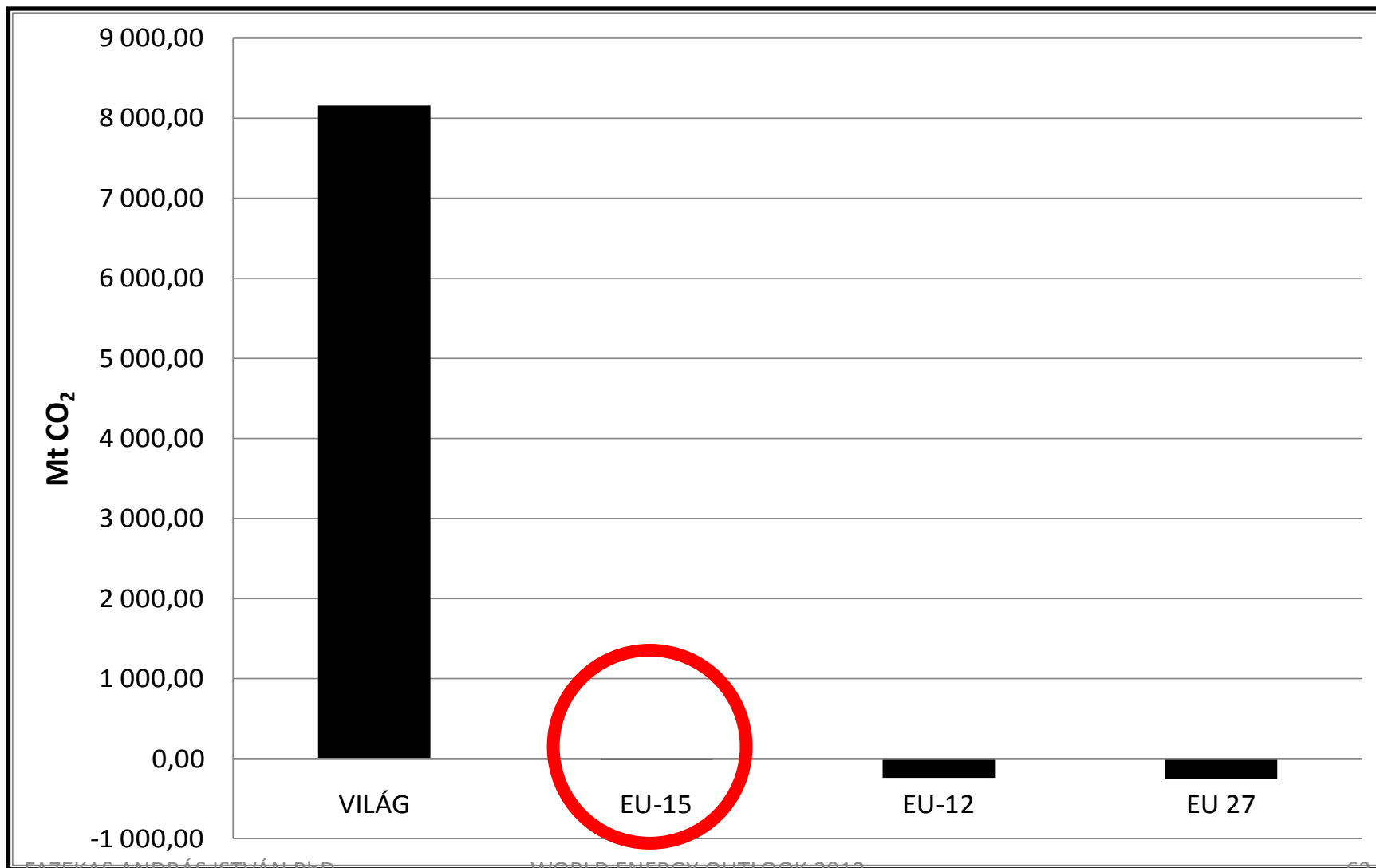

GLOBÁLIS KLÍMAVÉDELMI CÉLOK MEGVALÓSÍTÁSA III.

Bár jelentős eredményeket ért el az EU a szén-dioxid kibocsátás-csökkentés területén, ezek az eredmények elhanyagolhatóak a globális kibocsátás-növekedéshez képest.

A VILÁG SZÉN-DIOXID KIBOCSÁTÁSÁNAK NÖVEKEDÉSE AZ 1990 – 2008 KÖZÖTTI IDŐSZAKBAN ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ KIBOCSÁTÁS-CSÖKKENTÉSE I.

A VILÁG SZÉN-DIOXID KIBOCSÁTÁSÁNAK NÖVEKEDÉSE AZ 1990 – 2008 KÖZÖTTI IDŐSZAKBAN ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ KIBOCSÁTÁS-CSÖKKENTÉSE II.

GLOBÁLIS KIBOCSÁTÁS-NÖVEKEDÉS 1990-2008 : 8 167,5 Mt

GLOBÁLIS KIBOCSÁTÁS-NÖVEKEDÉS 1990-2011 : 10 653 Mt

EU 15 KIBOCSÁTÁS-CSÖKKENTÉS 1990.2008: 16,4 Mt

**A KIBOCSÁTÁS-NÖVEKEDÉS cca.
500-SZOROSAN HALADTA MEG AZ
EU 15 KIBOCSÁTÁS-CSÖKKENTÉSÉT
1990- 2008 KÖZÖTT!!!**

GLOBÁLIS KLÍMAVÉDELMI ÖSSZEFOGÁS JELENLEGI HELYZET

- **A KYOTO-JEGYZŐKÖNYVBEN FOGLALT AK FOLYTATÁSÁRA NEM KERÜLT SOR.**
- **A VILÁG ORSZÁGAI SEMMIFÉLE KÖTELEZŐ EREJŰ KIBOCSÁTÁS-CSÖKKENTÉST NEM VÁLLALTAK A JÖVŐRE NÉZVE (LEGALÁBBIS EGYELŐRE)!**
- **AZ EU KLÍMAPOLITIKÁNAK NINCSENEK KÖVETŐI A VILÁGON (EGYELŐRE).**

EU KLÍMAVÉDELMI CÉLKITŰZÉSEK

- **AZ EU TAGÁLLAMOK (EGYELŐRE) NEM HAJLANDÓAK A KÖTELEZŐ ÉRVÉNYŰ KIBOCSÁTÁS-CSÖKKENTÉSI VÁLLALÁSOK 2020 UTÁNI MEGHOSSZABBÍTÁSÁRA, ESTELEGES NÖVELESÉRE.**